

Mijn geloof

De laatste jaren zijn kritische beschouwingen over het Apostolisch Genootschap in de jaren 1946-2001 door de niet-leden André Meester, Luuk Reurich en Renske Doorenspleet geschreven¹. Overigens is er in het boek van Berry Brand en in zijn Van Oosbreelezing uit 2000 al eerder stevige kritiek daarop geleverd.² Zie ook Hoofdstuk 12 van Bouman-Komen³. Kritiek leveren past niet in de traditie van het genootschap, immers “Wat mijn apostel doet, is immer welgedaan”. De geuite kritiek toont aan dat dit niet immer het geval is.

Opmerkelijk is dat Edwin Diersmann, lid van de Nieuw-apostolische Kerk, zich juist kritisch uit over het huidige Apostolische Genootschap.⁴ Het zou in mijn ogen gezond zijn als zijn artikel aanleiding is voor een gefundeerde gedachtewisseling door leden van het Apostolisch Genootschap zelf over de waarden en zwakten van het religieus humanisme van het genootschap. Met deze reactie op zijn artikel lever ik mijn bijdrage. Overigens heeft Ronald de Waal al eerder zijn visie op de toekomst van het genootschap beschreven.⁵

Door Rob Tijdeman

In genoemd artikel levert Edwin Diersmann op een humoristische, liefdevolle wijze stevige kritiek op de gekozen koers van het Apostolisch Genootschap. Na een korte schets van de ontwikkeling in de laatste honderd jaar van een christelijke via een christelijk-humanistische naar een religieus-humanistische beweging doet hij een dringende oproep om een uitdagender beleidslijn te kiezen dan een waar 99% van de mensheid achter staat, en daarvoor de Bijbel weer als basis te nemen. Ik ben het niet met Edwin Diersmann eens dat de door hem genoemde getallen reden zijn voor beleidsverandering. De door hem genoemde getallen lijken me aan de hoge kant. Ik zou het fantastisch vinden als 99% van de mensheid achter de door het Apostolisch Genootschap gekozen beleidslijn zou staan! Dat het ledental van het genootschap in 1984 nog 25.000, misschien wel tegen de 30.000 was, klopt volgens mij ook niet helemaal. Niettemin klopt het dat het ledental sindsdien (in feite sinds 1946) gestaag naar beneden is gegaan, maar deze trend past in het veranderde maatschappijbeeld en geldt voor de meeste kerkgenootschappen inclusief de Nieuw-apostolische Kerk. Niet verwonderlijk, want de maatschappij biedt veel meer mogelijkheden om vrije tijd te besteden dan vijftig jaar geleden en mensen maken individuelere keuzes. Zijn argument dat de beleidslijn van het genootschap weinig uitdagend is, snijdt voor mij wel hout. Illustratief zijn namen die recent gekozen zijn, het tijdschrift *Vandaag* en de stichting *IederAl*. Ze geven aan dat het zo algemeen mogelijk moet. Het valt me op dat het genootschap zijn keuzes vaak verdedigt met het argument dat zijn beleid op uitkomsten van onderzoeken onder leden is gebaseerd (al

¹ A. Meester, Een aanvullend licht op oude wegen, Artikel 15-1, Van Oosbreestichting, www.vanoosbreestichting.nl
L. Reurich, Vanwege bevrijdende sferen en een circustent, Op de keper beschouwd, nov.2019, blog, www.vanoosbreestichting.nl.

R. Doorenspleet, Apostelkind, Balans, 2020.

A. Meester, Oude wegen opnieuw belicht, Artikel 20-5, Van Oosbreestichting, www.vanoosbreestichting.nl.

² B.L. Brand, Van wederkomstverwachting tot werk in de wereld, Eerste J.H. van Oosbreelezing, Het Apostolisch Genootschap, 2000.

B.L. Brand, Nieuw licht op oude wegen, Van Oosbreestichting / Eburon, 2013.

³ T. Bouman-Komen, Tweeduizend jaar apostolische veelkleurigheid, Zoektochten van bevlogen mensen, Van Oosbreestichting / Eburon, 2020.

⁴ E. Diersmann, Quo vadis, Apostolisch Genootschap? Een oproep tot herbronning. Artikel 20-4, Van Oosbreestichting, www.vanoosbreestichting.nl.

⁵ R. de Waal, Het Apostolisch Genootschap in de toekomst: humanistische overtuiging of bezielde geloof? Artikel 18-8, Van Oosbreestichting, www.vanoosbreestichting.nl.

kan ik het verband meestal niet ontdekken) of dat jeugd bepaalde uitdrukkingen niet apprecieert. Ik geloof dat het nodig is dat het genootschap een uitdagender visie uitdraagt dan het nu doet, wil het reden van bestaan houden. Ik vermoed dat het christendom mede miljoenen mensen heeft aangesproken vanwege de uitdagende uitspraken van Jezus. Bijv. “Wie mij volgt, maar niet breekt met zijn vader en moeder en vrouw en kinderen en broers en zusters, ja zelfs met zijn eigen leven, kan niet mijn leerling zijn.” (Lucas 14:26); “Heb je vijanden lief, wees goed voor wie jullie haten, zegen wie jullie vervloeken, bid voor wie jullie slecht behandelen. Als iemand je op de wang slaat, bied hem dan ook de andere wang aan, en weiger iemand die je bovenkleed afneemt niet ook je onderkleed.” (Lucas 6:27-29)⁶ Horen wat je wilt horen inspireert niet; aansprekende uiteenzettingen die je van standpunt doen veranderen leiden tot verbetering.

Diersmann motiveert zijn oproep de Bijbel als basis te gebruiken met “weet en toon trots dat je in een traditie staat” en “De Bijbel staat boordevol verhalen waarmee je de waarden waar het Apostolisch Genootschap voor staat, kunt verkondigen.” Ik ben het met hem eens dat verhalen een uitstekend middel vormen om waarden te verduidelijken en beter gebruikt zouden kunnen worden, maar moet je de Bijbel als basis gebruiken omdat we uit een Bijbelse traditie komen? Aan apostel Van Oosbree wordt de uitspraak toegeschreven “Verbind je aan de zin der dingen.” Voor mij is niet belangrijk waar een verhaal vandaan komt, maar wat het me te zeggen heeft. In de weekbrief voor 17 mei 2020 ⁷ staat dat de multiculturele diversiteit van de bevolking in westerse landen een *nieuw normaal* aan het worden is en dat diversiteit vraagt om verantwoordelijkheid te nemen en veranderingsbereid te zijn. Waarom zouden we verhalen uit andere culturen anders waarderen? Het gaat mij om de inhoud van de verhalen. Door ons breder te oriënteren verlaten we onze traditie niet, maar verwijden we onze blik.

Als je de Bijbelse boodschap niet meer als uitgangspunt kiest, dan moet je zelf je identiteit bepalen. Het genootschap heeft dat gedaan zoals het bij een zeer vrijzinnig genootschap past, namelijk door een gemeenschappelijke geloofsgrondslag van slechts drie alinea's te publiceren en verder veel teksten ter inspiratie aan te bieden (weekbrieven, liedteksten, tijdschriften, kerstwijdingen, jeugdrichtlijnen, enz.) De geloofsgrondslag is op veel plaatsen (o.a. in de statuten en in zangbundels) te vinden. Ik zal hem alinea na alinea citeren en dan op mijn manier uitwerken en zo vertellen waar ik in geloof. Hierbij versta ik onder geloof alles wat ik niet weet, maar op basis van waarnemingen, ervaringen en voorstellingsvermogen voor waar aanneem.

- 1. Het Apostolisch Genootschap is een plaats voor religieus-humanistische zingeving. We ervaren verwondering en ontzag voor het mysterie dat leven heet. We geloven dat alles voortkomt uit dezelfde oorsprong en beseffen dat ons leven deel is van een allesomvattend, ondeelbaar geheel. Alle mensen zijn gelijkwaardig en in essentie met elkaar verbonden. We geloven dat in de mens de creatieve kracht werkzaam is, die tot uitdrukking kan komen in liefdevol handelen.**

De geloofsgrondslag begint met religieuze aspecten. De oorsprong waaruit alles voortkomt wordt door veel mensen God genoemd. Ik gebruik het woord ook graag in deze betekenis, omdat het woord een belangrijk begrip kort aanduidt. Ik vind verklaringen van God als ‘de gans andere’, ‘God is liefde’, ‘God is in mensen’, ‘God is

⁶ Er is overigens veel over de oorzaken van de verbreiding van het christendom geschreven en ik heb me daar niet in verdiept. Zie bijvoorbeeld J.N. Bremmer, *The rise of Christianity through the eyes of Gibbon, Harnack and Rodney Stark*, Afscheidsrede RU Groningen, Barkhuis Publ., 2010.

⁷ A. Wiegman, *Je verbonden weten met elk individu*, weekbrief voor 17 mei 2020, Apostolisch Genootschap, www.apgen.nl.

tussen mensen' eenzijdig als ze bedoeld zijn als omschrijving van God. Er is in het genootschap een tendens om het woord God te vermijden. Dat gebeurt op grond van de slechte naam die het woord God in de samenleving zou hebben. Maar nieuw is het gebruik van het woord God in genoemde betekenis allerminst. De beroemdste Nederlandse filosoof, Spinoza (1632-1677), zelf religieus humanist, gebruikte het woord God al in deze betekenis. Een alternatief woord om het levensmysterie, onderdeel van het bestaansmysterie, weer te geven wordt nauwelijks gebruikt en gevolg daarvan is dat er niet meer over dat mysterie gesproken wordt. Wat resteert is een standaardzin als 'We zijn deel van een ondeelbaar geheel'.

Wat mij aanspreekt in de grondslag is dat er geen specifieke eigenschappen aan het genoemde mysterie worden toegeschreven. Veel godsdiensten beschrijven wat God gezegd, gedaan of gewild zou hebben. Dat wordt vaak met zoveel overtuiging verkondigd dat er godsdienstoorlogen uit zijn voortgevloeid. Ontelbaar veel mensen zijn gedood omdat ze afwijkende opvattingen hadden. Het is mooi om in een land te leven waar wettelijk en feitelijk godsdienstvrijheid is. Daarmee staan we in een traditie waar diezelfde Spinoza voor gepleit heeft. Ik baseer mijn beeld van God op wat ik waarneem, zonder buitennatuurlijke aannames. Ik vind het een karakteristieke eigenschap van het Apostolisch Genootschap dat het ieder lid vrijlaat om het eigen beeld van God te vormen of het woord niet te gebruiken. Belangrijk is wel dat er voldoende liederen zijn die het godsgevoel aanspreken! Laat verder ieder vrij om zijn of haar beelden van God te vormen zolang dit geen beperkingen aan anderen oplegt.

Het is mijn overtuiging dat ik deel ben van een allesomvattend geheel en dat dit alles dezelfde oorsprong heeft. Mij is het leven gegeven met alles erop en eraan: lichaam, geestelijke vermogens, medemensen, natuur, universum. Het leven is niet maakbaar. Ik zal me ernaar moeten voegen, zoals de huidige coronacrisis pijnlijk duidelijk maakt. Toch ben ik geen willoos slachtoffer. Ik heb creatieve vermogens, talenten, gekregen waarmee ik me aan omstandigheden kan aanpassen.

Ik ervaar verwondering, en soms ook verbijstering, over het leven. Het zich kunnen verwonderen is zelf al een geschenk: dat ik kan bewegen, spreken en luisteren, begrijpen, proeven, denken, genieten, liefhebben, verdriet en teleurstelling kan ervaren en daar dan weer bovenop kan komen. Zo kan ik wel doorgaan. Anderen kunnen dit allemaal ook, zodat ik met anderen contact kan maken en vriendschap kan ervaren. De aarde levert voldoende voedsel voor ruim zeven miljard mensen en dat dankzij de zon, die op miljoenen kilometers afstand van ons staat. Zelfs als je het kunt verklaren blijft het een wonder dat het mogelijk is. Ik ben er zelfs van overtuigd dat de mensheid de mogelijkheid gekregen heeft om in vrede en geluk samen te leven. Wat een wonder is dat!

Die verwondering lijkt wel te verdwijnen. In mijn woordgebruik: Mensen lijken God te vergeten. Hun gedrag staat in schrille tegenstelling tot vroegere tijden waarin men eerst God bad om een goede oogst en als die gelukt was hem dankoffers bracht. Ook werd en wordt er wel bij maaltijden gedankt dat er weer eten is. Het lijkt nu vanzelfsprekend dat er in de supermarkt een overvloed aan voedsel en drank aanwezig is waarbij het grote probleem is welk merk je moet kopen. Door kennis en organisatie is de voedselzekerheid ongelofelijk toegenomen. Zo is op veel terreinen de bestaanszekerheid toegenomen en zijn mogelijkheden en vrijheden verruimd.

Paul van Tongeren heeft in zijn boek *Dankbaar* beschreven hoe dankbaarheid vaak verbonden wordt aan een gever, maar dat je ook een diepe dankbaarheid kunt ervaren voor het deel uitmaken van een groter geheel.⁸ Ik denk dat die dankbaarheid, bewust of onbewust ondervinden, een goede reden is om het leven als waardevol te ervaren

⁸ P. van Tongeren, *Dankbaar*, Denken over danken na de dood van God. Klement, 2015, i.h.b. blz. 55-57.

en zin aan je leven te geven. Ben je dankbaar dat je kunt zien en horen, kunt lopen, fietsen of autorijden, dat opvoeding en onderwijs mogelijk is, dat er muziek en andere kunst is, dat er artsen zijn, dat er geboorte en dood is, dat er naasten zijn die je aanvullen. Ben je dankbaar voor het geheel wat het leven je biedt? Je kunt niet overal dankbaar voor zijn. Het leven kan heel moeilijk zijn en is niet eerlijk. Dat neemt niet weg dat er veel redenen zijn om dankbaar te zijn voor wat de mens aan mogelijkheden gegeven is en over de samenhang van alles. Dankbaar zijn voor het mysterie van het bestaan en het leven is het fundament van mijn geloof.

De gemeenschappelijke oorsprong leidt tot de stelling: “Alle mensen zijn gelijk en in essentie met elkaar verbonden.” Iets dergelijks staat in artikel 1 van onze Grondwet en lijkt vanzelfsprekend. Toch blijkt dat ook in Nederland de praktijk anders is en gekleurde mensen het aanmerkelijk moeilijker hebben dan witte. Ik herken bij mezelf de achterdocht die bij me opkomt als ik iemand ontmoet die in uiterlijk afwijkt van wat ik gewend ben (zie ook de weekbrief voor 5 juli 2020 ⁹). Een geneesmiddel is elkaar goed leren kennen. Ik weet nog dat ik ontroerde, toen een Indiase collega me zijn oudere broer noemde. Ik dacht toen: “In wezen kennen we dezelfde gevoelens. Het verschil is cultuur.”

Wat ik hierboven beschreven heb noem ik spiritueel, omdat het diepe gevoelens betreft waarvan ik de waarheid niet kan bewijzen. Ik noem het Apostolisch Genootschap religieus, omdat ik deze spiritualiteit met een groep mensen gezamenlijk beleef in een religie waarin wederzijdse inspiratie plaatsvindt. Gesproken woord en muziek zijn daarbij belangrijk middelen. Het vraagt vertrouwelijkheid en sfeer. Via het internet blijkt het lastiger te realiseren. Persoonlijke ontmoetingen zijn belangrijk.

Kritiek zoals die door Renske Doorenspleet in haar boek *Apostelkind* op het Apostolisch Genootschap geuit wordt doet me pijn. Een verontwaardigde reactie of schrijven dat het nu heel anders is ligt voor de hand. Het is dan een uitdaging om voorbij te gaan aan de eigen goede bedoelingen en te komen tot begrip voor de ander. Daar hoort erkennen van gemaakte fouten bij en compassie met degenen die lijden. Dat betekent natuurlijk niet dat je geen kritiek op de auteur mag hebben. De mantel der liefde is er niet om dingen te bedekken, maar om er dingen in te hullen zodat de ander niet onnodig gekwetst wordt.

2. In de wereld is het nodig om solidair en met compassie te leven. Apostolischen willen deze waarden waarmaken. Leven in liefde maakt duurzaam samenleven mogelijk. Het genootschap roept op te kiezen voor deze gezindheid, haar uit te dragen in eigen leven en door te geven aan anderen en aan volgende generaties.

Hoe kun je God danken voor wat aan mogelijkheden gegeven is? Mijn antwoord ligt voor de hand: door die mogelijkheden goed te benutten. Mogelijkheden onderzoeken is hetzelfde als beperkingen onderzoeken. Niets is onbegrensd. Soms is er veel meer mogelijk dan gedacht, soms veel minder dan aanvankelijk vermoed.

We leven in een tijd waarin het kapitalisme dominant geworden is. Terwijl door computers en robots de werktijd verder verminderd had kunnen worden, wordt door werkgevers de druk op werknemers opgevoerd en neemt de gemiddelde werktijd weer toe. Door die hoge eisen wordt de groep mensen die er niet aan kan voldoen en niet meer aan het werk komt groter. Het verschil tussen rijk en arm is groot en groeit nog. Velen die het financieel goed hebben besteden nog maar een klein deel van hun inkomen aan de eerste levensbehoeften. Een groot deel gaat op aan reizen, sport,

⁹ M.E. van Strien – van Milaan, Ik beken kleur, Weekbrief voor 5 juli 2020, Apostolisch Genootschap, www.apgen.nl

cultuur en andere ontspanning. Daarbij wordt in aanzienlijke mate gebruik gemaakt van fossiele brandstoffen en zeldzame metalen en wordt het aardoppervlak vervuild.

Op een gegeven moment is de maat vol: In 1972 schokte de Club van Rome de wereld met het rapport 'Grenzen aan de groei', waarin ze de mensheid waarschuwde dat grondstoffen, zoals olie, gas en metalen, uitgeput dreigen te raken. Zo bleek ook dat het gebruik van drijfgassen zorgde voor een gat in de ozonlaag met meer uv-straling en huidkanker als gevolg. De laatste jaren wordt de samenleving geconfronteerd met een reeks crises: kredietcrisis, CO2-crisis, stikstofcrisis, vervuiling van de oceanen, gaten in de ozonlaag, opwarming van de aarde, vluchtelingen crisis, obesitas, varkenspest, vogelpest, coronacrisis. Velen zien daarin een teken dat onvoldoende rekening gehouden wordt met de aarde door te grote nadruk op winst maken. Vanwege de macht die de mensheid op aarde verworven heeft, betekent dit dat haar zorg voor de aarde en alles wat daarop leeft bepalend is voor haar eigen voortbestaan.

Het is lastig als je voor je bestwil je levensstijl moet veranderen. Nog veel moeilijker is het om als groep of als mensheid van levensstijl te veranderen, om de toekomst zekerder te stellen. Dan is er een gemeenschappelijke noodzaak, waarbij de bijdrage van een enkel individu weinig gewicht in de schaal legt. Vaak komen de nadelen zelfs niet terecht bij de personen die de macht hebben om de situatie te wijzigen. Zo hebben rijke mensen veel minder last van de klimaatcrisis dan arme mensen. Zolang het doel blijft om meer geld te verdienen dan de concurrent zullen de genoemde crises alleen maar verergeren. De noodzakelijke verandering in levensstijl vindt pas plaats als er een gevoel van verbondenheid ontstaat. Compassie en solidariteit met de hele mensheid is nodig om bereid te zijn de nodige offers te brengen. Voor solidariteit en duurzaamheid is nog wel meer nodig: goede kennis van hoe doelen te bereiken en overheidsmaatregelen die de juiste impulsen geven, zoals het belasten van vervoer door de lucht en op zee, het voorkomen van het wegsluizen van winsten naar belastingparadijzen en het menselijk behandelen van vluchtelingen.

Hoe kom je tot die compassie en solidariteit in een wereld waar het nationalisme sterk toeneemt? Ik geloof dat de oplossing alleen gevonden kan worden in de dankbaarheid voor het ervaren van het deel uitmaken van het grote geheel waar ik hierboven over schreef. Die dankbaarheid wekt een universele liefde, een liefde die niet beperkt wordt door wat het leven of een ander voor je doet. Als er voldoende begrip is van de ernst van de situatie uit die universele liefde zich in compassie en solidariteit en het besluit om duurzaam te leven. Dat is voor mij de betekenis van het motto 'In liefde werken aan een menswaardige wereld'. Om dit ideaal vast te houden en in praktijk te brengen zijn religieuze bewegingen zoals het Apostolisch Genootschap belangrijk.

Het doorgeven van genoemde idealen aan anderen en aan volgende generaties gebeurt binnen het genootschap op een volgens mij adequate wijze. Daaraan wordt veel geld en tijd besteed. Op deze wijze worden echter maar weinigen bereikt. Voor het bereiken van niet-apostolischen voor dit doel is het genootschap niet goed toegerust vanwege gebrek aan ervaring door zijn gesloten verleden.

3. Apostolischen vormen gemeenschappen en zoeken de ontmoeting met iedereen die op zoek is naar zingeving en levenskunst om samen te werken aan een menswaardige wereld. In deze ontmoetingen zoeken we naar religieuze verdieping en naar antwoorden op levensvragen. Dit inspireert ons om vanuit compassie in woord en daad te werken aan meer solidariteit en zorgvuldig om te gaan met de aarde en onze samenleving.

Naarmate de invloed van de apostel vermindert, wordt de gemeenschap voor apostolischen nog belangrijker. Bovendien worden gemeenschappen meer divers naarmate de sturing van boven af afneemt. Overigens zijn er altijd aanzienlijke verschillen geweest. In de loop van jaren opgebouwde relaties in een gemeenschap bepalen in belangrijke mate het beleven van apostolisch zijn. Ik vind het dan ook niet wijs om er zonder meer op te vertrouwen dat broeders en zusters zullen deelnemen aan regionale activiteiten die vitale gemeenschapsactiviteiten vervangen. Als gemeenschapsactiviteiten niet meer voldoen, verdwijnen ze vanzelf.

Ik heb goede ervaringen met activiteiten die landelijk of regionaal naast gemeenschapsactiviteiten worden opgezet. Zo kunnen behoeften aan zingeving worden gestild samen met leden met verwante specifieke behoeften. Het is mooi dat het genootschap persoonlijke initiatieven van deze aard faciliteert. Op deze wijze ontstaan netwerken die voor een steviger verband zorgen dan de hiërarchische structuur die het genootschap van oudsher had. Deze ontwikkeling is natuurlijk mogelijk geworden door verbeterde mobiliteit en de opkomst van het internet.

Het zou goed zijn om na te gaan hoe effectief het beschreven ideaal van ‘ontmoeting zoeken met iedereen die op zoek is naar zingeving en levenskunst’ in de praktijk gerealiseerd wordt. Mijn indruk is dat dit zich voornamelijk uitstrekt tot de beperkte groep mensen die meedoet aan door het genootschap of daaraan gelieerde stichtingen ontplooide activiteiten en relatief duur is. Er zijn wel contacten met verwante organisaties, maar deze zijn heel bescheiden. Het genootschap is nog steeds sterk in zichzelf gekeerd. Als organisatie heeft het Apostolisch Genootschap nauwelijks invloed. Een belangrijke stap is de benoeming van een door het genootschap betaalde deeltijdhoogleraar aan de Vrije Universiteit. Dit verschaft een natuurlijke contactmogelijkheid met verwante en minder verwante stromingen in de universitaire wereld.

Het als gemeenschap of genootschap samen met niet-apostolischen zoeken naar religieuze verdieping en antwoorden op levensvragen staat volgens mij nog in de kinderschoenen. Het werken aan meer solidariteit in de samenleving gebeurt van oudsher in de persoonlijke levenssfeer. Niet voor niets vermeldt Renske Doorenspleet in haar boek dat apostolischen functies op belangrijke plaatsen in de maatschappij vervullen. Een goed voorbeeld van solidariteit van het genootschap is de steun die het geeft aan de stichting *Wereldwijd voor kinderen*. Andere instanties zijn met dit type projecten soms al eeuwen bezig en hebben daardoor veel meer kennis en contacten. Samenwerking met instanties die met het genootschap verwante doelen en de nodige ervaring hebben zal vele malen effectiever zijn dan eigen organisaties stichten die het wiel nogmaals gaan uitvinden.

Ik zou wensen dat het genootschap samen met andere organisaties meer invloed zou uitoefenen op de maatschappij. Het is duidelijk dat orthodoxe godsdiensten een belangrijke stem hebben in de Nederlandse politiek. Vrijzinnige partijen zijn daar niet in vertegenwoordigd. De politiek speelt een belangrijke rol bij het al of niet realiseren van ethische idealen. Denk aan de wijze waarop in Europa met vluchtelingen wordt omgegaan, hoe vervuilende industrieën worden ontzien en aan de regels voor euthanasie.

Tot slot

Ik heb in mijn uitwerking van de eerste alinea van de geloofsgrondslag beschreven wat voor mij religieus is in het gedachtegoed van het Apostolisch Genootschap. Ik denk dat uitwerking hiervan de identiteit van het genootschap bepaalt en ook jeugd sterk zal aanspreken. Het past in deze tijd, maar bouwt voort op opvattingen zoals ik die van jongs af aan in het genootschap meegekregen heb en toen ook mij aanspraken.¹⁰ Ik wens dat het genootschap dit religieuze aspect van de geloofsgrondslag meer uitwerkt en versterkt.

Edwin Diersmann pleit ervoor meer de Bijbel te gebruiken. Wat mij betreft doen we dat niet, zoals helaas nog veel gebeurt, om verkregen rechten te behouden en machtsposities te verdedigen, maar volgen we Jezus van Nazareth zoals hij in de Bergrede pleitte voor een idealistische levenshouding met bescheiden bezit en respect voor God. Een essentieel verschil met veel godsdiensten is dat de religie van het Apostolisch Genootschap direct verbonden is met maatschappelijk gedrag, zonder verwachtingen op beloning voor goed gedrag.

Het genootschap zou explicieter kunnen zijn in hoe compassie, solidariteit en duurzaamheid in de praktijk bereikt kan worden. Als je niet expliciet maakt dat dit betekent dat je minder moet reizen, minder vlees moet eten, minder snel zaken moet weggooien enz., dan heeft het weinig effect, althans bij mij. Het gaat er niet om zulke zaken te verbieden. Dat zou ik niet accepteren. Maar om me ertoe te brengen me telkens af te vragen of een reis wel de vervuiling waard is en of iets wel gekocht of wel weggegooid moet worden is regelmatige bewustwording nodig. Dat geldt ook voor compassie en solidariteit. Het helpt me bijvoorbeeld als ik eraan herinnerd word aandacht te besteden aan zieken en eenzamen.

Ik pleit ervoor gemeenschappen niet te snel samen te voegen, maar zichzelf op natuurlijke wijze te laten ontwikkelen. Nieuwe ontwikkelingen kunnen daarnaast opgebouwd worden en zorgen voor een sterk netwerk. Ik zou willen dat het genootschap in zijn maatschappelijke activiteiten meer zou samenwerken met verwante organisaties en zo zijn invloed zou vergroten.

Het is lastig te beschrijven wat de gevolgen van mijn apostolisch-zijn in mijn leven (geweest) zijn. Ik heb veel levenslessen gekregen van wijze apostolischen, soms tijdens een dienst, soms persoonlijk. Dat heeft een gunstige invloed gehad op mijn huwelijk en op mijn omgaan met collega's en studenten. Gezien de eerbewijzen die ik mocht ontvangen is dat gewaardeerd. Ik heb echter ook veel geleerd van wijze wiskundigen en het geleerde toegepast bij mijn activiteiten in het genootschap. Er is sprake van kruisbestuiving. Het kunnen vergeven en opnieuw beginnen is een belangrijke vaardigheid. Zo ook het uitgaan van het belang van het geheel in plaats van het verdedigen van deelbelangen ten koste van anderen. Ik werk nog met liefde aan menswaardigheid. Door ervaring met anderen is mijn compassie en solidariteit in de loop van de tijd gegroeid. Duurzaamheid is pas sinds enkele jaren een belangrijk criterium bij het nemen van mijn beslissingen.

¹⁰ Zie A. Meester, Oude wegen opnieuw belicht, Artikel 20-5, Van Oosbreestichting, www.vanoosbreestichting.nl.

© Rob Tijdeman
tijdeman@ziggo.nl

Rob Tijdeman is emeritushoogleraar wiskunde aan de Universiteit Leiden en is van enkele wiskundetijdschriften (hoofd)redacteur geweest. Hij is van jongs af aan lid van het Apostolisch Genootschap en heeft daarin verschillende functies vervuld. Hij is bestuurslid van de Van Oosbreestichting en voorzitter van de commissie Zingeving van die stichting. Verder is hij eindredacteur van de rubriek Artikelen en redacteur van de rubriek Blogs van die stichting.